

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะเป็นการสรุปผลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครู เกี่ยวกับ คุณสมบัติ คุณลักษณะ และความสามารถของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 โดยจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึง คุณสมบัติ คุณลักษณะ และความสามารถของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครู เกี่ยวกับ คุณสมบัติ คุณลักษณะ และความสามารถของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครู ในเรื่อง คุณสมบัติ คุณลักษณะ และความสามารถของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ขนาดตั้งแต่ 20 ห้องเรียนขึ้นไป ในเขตการศึกษา 8 โดยวิธีใช้ตารางของ

Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็น ผู้บริหารโรงเรียน 53 คน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ 53 คน หัวหน้าหมวดวิชา 240 คน และครู 358 คน รวม 704 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดจำกัดคำตอบ (Closed form questionnaire) และแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยการศึกษาค้นคว้าจาก ตำรา เอกสาร และประสบการณ์ของผู้วิจัยเอง แล้วนำไปขอความเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้ชำนาญการ 14 ท่าน แสดงความคิดเห็น เสนอแนะ แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ขนาดตั้งแต่ 20 ห้องเรียนขึ้นไป ในเขตการศึกษา 7 จำนวน 4 โรงเรียน รวม 37 ชุด แล้วหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธี  $\alpha$ -coefficient ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น .955

3. การส่งและการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ใ้รับคืนทางไปรษณีย์ส่วนหนึ่ง และผู้วิจัยไปขอรับเองมาอีกส่วนหนึ่ง แบบสอบถามส่งไปจำนวน 704 ฉบับ ใ้รับคืน 699 ชุด แต่เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใ้ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ 697 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.01 ของแบบสอบถามที่ส่งไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ ค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครู เกี่ยวกับ คุณสมบัติ คุณลักษณะ และความสามารถของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ฝ่ายวิชาการ วิเคราะห์โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยใช้วิธี วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe') โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)



## สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชาเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนครูเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย
2. ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครู ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี แต่ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี
3. ตัวอย่างประชากรทุกกลุ่มส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครู เกี่ยวกับ คุณสมบัติ คุณลักษณะ และความสามารถของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ปรากฏผลดังนี้

1. คุณสมบัติของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ เมื่อพิจารณาผลรวมร่วมกันตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรปรากฏว่า อยู่ในระดับเห็นด้วย แต่ถ้ายกพิจารณาเป็นรายกลุ่มประชากรพบว่า ความคิดเห็นไม่ตรงกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชาเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการกับครูเห็นด้วย และคุณสมบัตินี้ของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการที่ตัวอย่างประชากรทุกกลุ่มเห็นด้วยอย่างยิ่งเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยมีดังนี้

- 1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา
- 2) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษา
- 3) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลการศึกษา
- 4) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
- 5) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
- 6) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยี

ทางการศึกษา

2. คุณลักษณะของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ เมื่อพิจารณาผลรวมร่วมกันตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรปรากฏว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ถ้ายกพิจารณาเป็นรายกลุ่มประชากรพบว่า ความคิดเห็นตรงกันคือ เห็นด้วยอย่างยิ่งทุกกลุ่ม และคุณลักษณะของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการที่ตัวอย่างประชากรทุกกลุ่มเห็นด้วยอย่างยิ่งเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยมีดังนี้

- 1) มีความตื่นตัวและกระตือรือร้น
- 2) รับฟังความคิดเห็น
- 3) มีความจริงใจ
- 4) มีความยุติธรรม
- 5) มีความออกหน้า สู้ปัญหา
- 6) มีความรับผิดชอบ
- 7) ทำงานถวายเหตุผลและหลักการ
- 8) สุชุม รอบคอบ
- 9) ชยัน และอุทิศเวลา
- 10) ตรงต่อเวลา
- 11) มุ่งมั่นที่จะทำให้ดีที่สุด
- 12) มีปฏิภาณไหวพริบ
- 13) มีความคิดริเริ่ม
- 14) กล้าแสดงความคิดเห็น
- 15) มีความเชื่อมั่นในตนเอง
- 16) ใจกว้าง
- 17) เข้าใจผู้อื่น

3. ความสามารถของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ เมื่อพิจารณาผลรวมร่วมกันตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรปรากฏว่า อยู่ในระดับเห็นด้วย แต่ถ้ายกพิจารณาเป็นรายกลุ่มประชากรพบว่า ความคิดเห็นไม่ตรงกันคือ ผู้บริหารโรงเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง นอกนั้นเห็นด้วย และความสามารถของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการที่ตัวอย่างประชากรทุกกลุ่มเห็นด้วยอย่างยิ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยมีดังนี้

- 1) มีความสามารถในการประสานงาน



- 2) มีความสามารถในการจัดทีมงาน
- 3) มีความสามารถในการจัดแผนการเรียน
- 4) มีความสามารถในการวางแผนงาน
- 5) มีความสามารถในการวินิจฉัยชี้ขาดปัญหา
- 6) มีความสามารถในการร่วมทีมงาน
- 7) มีความสามารถในการควบคุม และติดตามการปฏิบัติงาน
- 8) มีความสามารถในการจัดหลักสูตรประชุมสัมมนาทางวิชาการ
- 9) มีความสามารถในการมอบหมายงานและมอบอำนาจหน้าที่
- 10) มีความสามารถในการจัดองค์การ

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครู เกี่ยวกับ คุณสมบัตินี้ คุณลักษณะ และความสามารถของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ปรากฏว่า ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นทางด้านคุณสมบัตินี้ ซึ่งพบว่า ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชา กับครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

#### การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยทำให้ทราบข้อมูลบางอย่างที่น่าสนใจ ซึ่งจะนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจากการวิจัย ครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 82.69, 80.00 และ 51.90 ตามลำดับ ส่วนครู เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 57.54 ซึ่งเป็นที่น่าสนใจกว่า ผู้บริหารที่อยู่ในระดับสูงกว่าจะเป็นเพศชายมากกว่า แสดงให้เห็นว่า แต่เดิมสังคมไทยมีความเชื่อว่า ผู้บริหารงานเพศชายจะบริหารงานไต่ดีกว่าผู้บริหารงานเพศหญิง แต่ปัจจุบันความเชื่อมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการวิจัยในสหรัฐอเมริกา ซึ่งค้นพบว่า ผู้นำเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะมีประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนไต่ดีกว่า หรืออย่างน้อยก็เท่ากับผู้นำเพศชาย ซึ่งผู้นำเพศหญิงมักจะไต่คะแนนสูงกว่าผู้นำเพศชายทางด้าน Initiating struture (แผนกดูแลหอพักบังคับต่าง ๆ ของโรงเรียน) และไต่คะแนนต่ำกว่าผู้นำเพศชายทางด้าน

Consideration (เน้นถึงการมีมนุษยสัมพันธ์ที่คล้ายกับผู้บังคับบัญชา)(ชวนชม ชินะคังกูร 2523 : 17) และงานวิจัยเพื่อขอจบปริญญาเอกแห่งมหาวิทยาลัยโอคลาโฮมา ในปีพ.ศ. 2522 ของชวนชม ชินะคังกูร (2523 : 18) เรื่อง "A Comparison between the Administrative Effectiveness of Male and Female Principals as perceived by Teachers of Secondary Schools in Bangkok, Thailand." ซึ่งพบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่เพศหญิง(ในเขตกรุงเทพมหานคร) ไม่แตกต่างจากครูใหญ่เพศชาย แต่ถ้ามองจะพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเท่านั้น พบว่าครูใหญ่เพศหญิงได้รับคะแนนสูงกว่าครูใหญ่เพศชายทั้ง 2 ด้านคือ Initiating structure และ Consideration

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับ คุณสมบัติ คุณลักษณะ และความสามารถของ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ซึ่งจะนำมาอภิปรายผลมีดังนี้

ในค่านคุณสมบัตินี้ในข้อที่ว่า สำเร็จการศึกษาอย่างต่ำระดับปริญญาตรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนกับครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี และวุฒิปริญญาโทก็มีมากกว่ากลุ่มอื่น เห็นว่า ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนอันเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้เวลากับงานวิชาการถึงร้อยละ 40.00 (นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ 2525 ก : 100) เพื่อให้เด็กนักเรียนประสบผลสำเร็จทางการศึกษาให้ดีที่สุด ดังนั้นผู้ที่รับผิดชอบงานทางวิชาการรองลงมาจากผู้บริหารโรงเรียน จำเป็นจะต้องมีความรู้ความสามารถทางวิชาการสูง ปริญญาตรีก็เป็นเครื่องบ่งชี้อย่างหนึ่งว่า ผู้ที่ได้รับ การศึกษาสูงย่อมจะมีความรู้ความสามารถสูงด้วย ดังนั้นผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ จึงควรมีวุฒิทางการศึกษาอย่างต่ำปริญญาตรี ในเวลาเดียวกันหัวหน้าหมวดวิชาซึ่งจะต้องทำ หน้าที่ทางค่านวิชาการ ก็คาดหวังให้ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา ที่ใกล้ชิดกับคนทางค่านวิชาการ มีวุฒิและความรู้ความสามารถสูงหรืออย่างน้อย ๆ ก็เท่ากับ คนเอง เพื่อเป็นที่พึ่งทางค่านวิชาการ ทั้งนี้เนื่องจากสังคมไทยมักจะไม่ค่อยยอมรับผู้ที่อยู่ใน ระดับเดียวกันกับคนมาเป็นหัวหน้า (นิพนธ์ ศศิธร 2525 : 245 - 246) ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี คิดว่าตนเองยังมีความรู้ความสามารถน้อยกว่าที่จะบริหาร



งานวิชาการให้ประสบผลสำเร็จได้ ทั้งนี้เพราะส่วนใหญ่หลังจากที่ผู้บริหารโรงเรียนแต่งตั้งให้คนเป็นผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนก็ไม่เคยมาให้การนิเทศงานทางด้านการเรียนเลย ปล่อยให้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการศึกษางานด้วยตนเอง ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนไว้วางใจในความรู้ความสามารถ หรืออาจเป็นเพราะว่าไม่มีเวลาไปนิเทศเนื่องจากมีภารกิจที่จะต้องเร่งรีบทำให้เสร็จสิ้นโดยด่วนอีกมากมาย และเหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ ผู้บริหารโรงเรียนไม่ค่อยได้ให้ความสนใจงานวิชาการมากนัก (พิสิฐ คงเมือง 2520 : ฉ) (วุฒิ จุลพรหม 2521 : จ) (สุรัตน์ เจียรตระกูล 2521 : จ-ฉ) (อเนก ทิรัญ 2522 : จ) และ (สุคใจ 2522 : ฉ) ดังนั้นการบริหารงานวิชาการของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนจึงมักประสบปัญหาอยู่เนือง ๆ ซึ่งเป็นเหตุให้ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการคาดหวังว่า ผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งนั้นน่าจะสำเร็จการศึกษาอย่างต่ำระดับปริญญาโท ส่วนครูซึ่งมีวุฒิโดยส่วนรวมต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ อาจมีความเห็นว่า วุฒิไม่น่าจะเป็นเกณฑ์ในการแต่งตั้งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ความสามารถในการปฏิบัติงานมีคุณค่าเหนือกว่าความรู้ในทฤษฎีแต่ปฏิบัติงานไม่ได้ จึงคำพิพากษาว่า "ความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด"

คุณสมบัติของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการในข้อที่ว่า เป็นผู้ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 30 ปี จากผลการวิจัย ถึงแม้จะค้นพบว่า ตัวอย่างประชากรทุกกลุ่มมีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย แต่ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนสูงกว่าครู ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนทุกคนมีอายุมากกว่า 30 ปี ยอมรับว่า ผู้ที่มีอายุ 30 ปี ส่วนใหญ่จะมี ความกระตือรือร้นในการทำงานสูง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ดี เริ่มมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม และมีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูงขึ้น ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ส่วนครูซึ่งมีอายุโดยเฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ คิดว่าอายุไม่น่าเป็นเกณฑ์ เพราะครูเองก็อยากได้ตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโดยใช้เวลาน้อยที่สุด

คุณสมบัติอีกข้อหนึ่งที่ว่า มีประสบการณ์สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาไม่น้อยกว่า 6 ปี ถึงแม้ว่าความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรทุกกลุ่มจะอยู่ในระดับเห็นด้วย แต่ผลการวิจัยก็พบว่า ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชากับครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าหมวดวิชามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่าครู ซึ่งหัวหน้าหมวดวิชาอาจคิดว่า การที่มีประสบการณ์สอนนาน ๆ นั้น ถ้าเป็นคนที่ไม่ทำงานให้ดีที่สุดแล้ว ก็จะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้มากจนเป็นที่ปรึกษาแก่ครูที่มีประสบการณ์สอนน้อยกว่า และ



ยังสามารถทำการนิเทศการสอนโดยวิธีสาธิตการสอนซึ่งเป็นงานหนึ่งของผู้ช่วยผู้บริหาร  
โรงเรียนฝ่ายวิชาการได้อีกด้วย ส่วนครูอาจคิดว่า 6 ปีมากเกินไป เพราะทำให้โอกาส  
ที่คนจะไปสู่ตำแหน่งผู้บริหารช้าลง

คุณสมบัติที่น่าสนใจอีกข้อหนึ่งก็คือ เคยเป็นหัวหน้าหมวดวิชามาก่อน  
ถึงแม้ว่าความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรทุกกลุ่มจะเหมือนกันคือ อยู่ในระดับเห็นด้วย แต่  
ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชามีความคิดเห็นต่างจากครูอย่างมี  
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชาให้ความสำคัญ  
คิดเห็นสูงกว่าครู อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนคิดว่า ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนน่าจะมี  
ประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการมาก่อน เพราะจะทำให้งานวิชาการอันเป็นงานหลัก  
ของโรงเรียนดำเนินต่อไปได้ทันที ไม่ต้องมาเริ่มต้นศึกษากันใหม่ และยังเป็นการลดภาระ  
ในการนิเทศงานวิชาการให้กับผู้ที่มาดำรงตำแหน่งใหม่ในเรื่องที่ตนเองไม่ได้ให้ความสนใจ  
เท่าที่ควรอีกด้วย ส่วนหัวหน้าหมวดวิชาซึ่งเคยคลุกคลีกับการทำงานด้านวิชาการย่อมมีความ  
เข้าใจว่า ผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการควรมีความคิดรวบยอด  
(Concept) ในเรื่องใบบ้าง และทราบว่าผู้ที่ไม่เคยผ่านงานทางด้านวิชาการมาก่อน  
จะต้องใช้เวลาอีกนานเพื่อศึกษางานทางด้านวิชาการกว่าจะปฏิบัติงานได้ ซึ่งขัดกับความคิด  
เห็นของครู เพราะครูเองยังไม่ค่อยศรัทธาในเรื่องความรู้ความสามารถในด้านการบริหาร  
ของหัวหน้าหมวดวิชา ซึ่งอาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มักจะสรรหาโดย  
วิธีเลือกตั้งแล้วแต่งตั้งอยู่เป็นการภายในโดยไม่ไครายงานกรมสามัญศึกษา โดยมิเหตุผล  
ว่าเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชา ผู้ที่ออกจากตำแหน่ง  
ไปก็จะไม่เสียประวัติในการทำงาน ครูก็ไม่แน่ใจว่าหัวหน้าหมวดวิชาจะมีความรู้ความ  
สามารถในการบริหารงานด้านวิชาการ แต่ที่แน่ ๆ ก็คือเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์สูงกว่าคนอื่น  
หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นคนที่มีพรรคพวกมากกว่านั่นเอง

คุณสมบัติของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการในข้อที่ว่า มีความรู้  
ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ถึงแม้ว่าความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรทุกกลุ่ม  
จะเหมือนกันคือ อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร  
โรงเรียนกับครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยให้ความสำคัญคิดเห็น  
ของผู้บริหารโรงเรียนสูงกว่าครู อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจ





เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษามากกว่าครู (รศ.พร สุภีรัตน์ 2529 : ๑) และครูส่วนใหญ่มักไม่ยอมรับการนิเทศ ซึ่งมีสาเหตุหลายประการ ได้แก่ ครูส่วนใหญ่ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง จึงมักไม่ยอมรับเทคนิคแนวความคิดใหม่ ๆ บางคนอาจคิดว่าเป็นการรับภาระมากขึ้น และมีไม่น้อยที่เข้าใจว่าการนิเทศเป็นการคอยจับผิด ครูสูงอายุส่วนใหญ่มักจะถือทฤษฏีว่า ตนเองมีประสบการณ์สอนนานกว่า จึงมักไม่ยอมรับการนิเทศจากผู้ที่อายุน้อยกว่า (ชาติ มณีศรี 2523 : 219 - 220) ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของโสภณ จันทรมัย (2518 : 16 - 18) ที่ว่า ครูบางส่วนมีความคิดเห็นขัดแย้งกับศึกษานิเทศก์ มองภาพพจน์ของศึกษานิเทศก์ไปในทางจับผิด และตรงกับความคิดเห็นของวิจิตร วุฑฒบางกูร กาญจนนา ศรีกาฬสินธุ์ และสุพิชญา ชีระกุล (2520 : 11 - 13) ที่ว่า การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในปัจจุบันยังไม่เป็นผลเพราะ ความรู้ความสามารถของศึกษานิเทศก์บางส่วนยังไม่เป็นที่ยอมรับนับถือของครูเท่าที่ควร

ข้อที่น่าสังเกตมากที่สุดในด้านคุณสมบัติคือ มีความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการให้การศึกษแก่นักเรียน จากการวิจัยพบว่า ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็นขัดแย้งกับตัวอย่างประชากรกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย แต่ตัวอย่างประชากรกลุ่มอื่น ๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการให้ความสำคัญของหลักสูตรในระดับอื่นน้อย ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก เอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรในระดับอื่นหายากจึงไม่สนใจที่จะค้นหา และไม่คอยมีผลต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่เท่าไรนัก แต่ผลกระทบทั้งหมดตกกับแก่นักเรียน เพราะหลักสูตรที่จัดลงในแผนการเรียนให้นักเรียนไม่ต่อเนื่องจากระดับประถมศึกษา ทำให้นักเรียนไม่สามารถใช้ความรู้ที่ศึกษามาในระดับประถมศึกษาไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งหลักสูตรที่จัดลงในแผนการเรียนวิชาชีพไม่เอื้ออำนวยในการศึกษาต่อในสถาบันอาชีวศึกษา และหลักสูตรที่จัดลงในแผนการเรียนวิชาสามัญก็ไม่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา ดังนั้นผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการจึงสมควรที่จะมีความรู้เพิ่มเติมในหลักสูตรประถมศึกษา เพื่อที่จะรับงานต่อช่วงจากระดับประถมศึกษาได้ และน่าจะมีความรู้ในระดับอาชีวศึกษากับอุดมศึกษา เพื่อที่จะหาทางปรับปรุงหลักสูตรและแผนการเรียนให้สอดคล้องไปในแนวที่จะสนับสนุนให้นักเรียนศึกษาต่อ ในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาได้เป็นอย่างดี



จากผลสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ฝ่ายวิชาการพบว่า มีความคิดเห็นขัดแย้งกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการกับครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการซึ่งมีหน้าที่ควบคุมการใช้หลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยงานหลัก 3 งานคือ 1. งานบริหารและบริการหลักสูตร ได้แก่ การเตรียมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร การจัดครูเข้าสอนตามความถนัดและเหมาะสม การบริการ เอกสารหลักสูตร สื่อการเรียนการสอนทุกชนิด เครื่องมือเกี่ยวกับการประเมินผลและแหล่งวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียน 2. งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น การจัดทำแผนการสอน การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร 3. งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ได้แก่ การนิเทศและการติดตามผลการใช้หลักสูตร (สงัด อุทรานันท์ 2527 : 262 - 269) จำเป็นที่ต้องใช้คนที่มีความรู้ความสามารถสูง เพื่อให้ประสิทธิภาพของงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักในการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับสูง ส่วนหัวหน้าหมวดวิชาซึ่งมีหน้าที่ทางด้านการบริหารก็คาดหวังคุณสมบัติของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการสูง เพื่อเป็นที่พึ่งในด้านการบริหารงานวิชาการ ส่วนผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เองก็ประเมินคุณสมบัติในมโนเพียงมาทางคุณสมบัติที่ตนเองมีอยู่เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งคล้ายกับครูแต่ครูมีจุดประสงค์เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพของตนเอง

คุณลักษณะของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการที่กลุ่มตัวอย่างประชากรให้ความสำคัญมากที่สุดได้แก่ข้อที่ว่า มีความตื่นตัวและกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการในฐานะผู้นำทางวิชาการ จะต้องเป็นผู้เริ่มคนกระตือรือร้นก่อน เพราะการที่ผู้นำกระตือรือร้นจะเป็นการช่วยกระตุ้นให้ผู้ที่บังคับบัญชากระตือรือร้นตามไปด้วย (วิญญู อังคนารักษ์ 2522 : 12 - 13) และอีกเหตุผลหนึ่งก็คือ ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้งแม้แนวความคิดในเรื่อง การเรียนการสอน ก็เกิดขึ้นมาใหม่อยู่เสมอ แต่เนื่องจากภาระหน้าที่ในงานสอนของครูมีมาก ศึกษานิเทศก์จึงเป็นฝ่ายต้องรับผิดชอบช่วยเหลือในเรื่องนี้ (วิจิตร วรุตบางกุง และคณะ 2520 : 11 - 12) แต่ในปัจจุบันจำนวนศึกษานิเทศก์ขาดแคลน ทั้งนี้จึงเป็นหน้าที่ของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการที่จะต้องทำหน้าที่



แทนศึกษานิเทศก์ มีบทบาทในการที่จะเป็นผู้นำในการหาวิชาการและความรู้ใหม่ ๆ มากระตุ้นให้ครูตื่นตัวในงานวิชาการ

คุณลักษณะที่น่าสนใจข้อหนึ่งคือ มีความขยันและอุทิศเวลาให้กับงานในหน้าที่ แม้พบว่าความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรทุกกลุ่มจะอยู่ในระดับเห็นด้วยก็ตาม แต่ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนสูงกว่าครูมาก ซึ่งอาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ย่อมทราบบทบาทหน้าที่ของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการดีกว่ามีหลายงานที่จำเป็นต้องทำให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาอันสั้นทั้ง ๆ ที่จำเป็นจะต้องใช้เวลาในการดำเนินงาน บางงานก็ต้องใช้เวลาออกเวลาราชการ อาทิเช่น งานสำรวจทรัพยากรในชุมชน งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน งานจัดสรรงบประมาณ งานปรับปรุงแผนการเรียน งานให้บริการแก่ครูทางวิชาการ งานวัดผลประเมินผลการเรียน และงานจัดทำรายงานสอน งานที่จำเป็นต้องทำให้เสร็จอย่างเร่งด่วนมิฉะนั้นจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ได้แก่ งานจัดทำรายงานสอน และงานวัดผล เพราะกว่าที่จะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนที่รับเข้าเรียนได้ รายชื่อครูที่ได้ออนย้าย รายชื่อครูที่ใ้รับอนุญาตให้ศึกษาต่อ ก็เป็นเวลาใกล้เคียงกับการเรียนการสอน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงคาดหวังว่า ผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งจะต้องเป็นผู้ที่ขยันและอุทิศเวลาให้กับงานในหน้าที่ ส่วนครูเห็นว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่มีชั่วโมงสอนน้อย ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ก็ไม่ต้องทำการสอนเลย อีกทั้งไม่ต้องปฏิบัติหน้าที่พิเศษอื่น ๆ อีก เช่น ครูประจำชั้นซึ่งจะต้องดูแล้วยกับนักเรียนอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นเรื่องความประพฤติของนักเรียน ในค่านการให้คำปรึกษาหารือแก่นักเรียน หรือจะเป็นเรื่องการศึกษาผลการเรียนของนักเรียน และเวรประจำวันที่จะต้องคอยควบคุมความประพฤติของนักเรียนตั้งแต่เวลาเช้าจรดเย็น น่าจะมีเวลาที่ทำงานให้เสร็จภายในเวลาราชการได้ อีกทั้งปัจจุบันเศรษฐกิจของครูก็อยู่ในขั้นชักหน้าไม่ถึงหลัง จึงจำเป็นที่จะต้องหารายได้พิเศษเพิ่มเติมเพื่อช่วยเหลือค่าใช้จ่ายของครอบครัว จึงไม่ค่อยมีเวลาอุทิศให้กับทางราชการไ้มากนัก ครูจึงคิดว่า เวลานอกราชการควรเป็นเวลาที่พักผ่อน ไม่น่าจะเป็นเกณฑ์ในการแต่งตั้งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ

ในเรื่องคุณลักษณะของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ข้อที่นำ

สนใจมากที่สุดคือ มีจิตใจว่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นขัดแย้งกับกลุ่มตัวอย่างประชากรอื่น ๆ โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง นอกนั้นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย เป็นไปได้ที่ผู้บริหารโรงเรียนจะคิดว่า หน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสของผู้บริหารจะทำให้บรรยากาศในการทำงานสดชื่นไปทั่ว ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการในฐานะเป็นผู้หน้าทางด้านวิชาการก็ควรที่จะมีหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสเพราะจะทำให้มีเสน่ห์เป็นที่ชื่นชอบแก่ผู้ที่ได้พบเห็น ส่วนผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการอาจคิดว่า งานวิชาการเป็นงานที่เคร่งเครียดต่อการใช้สมอง ทำให้หน้าตาพลอยเคร่งขรึมไปทั่ว คงเป็นการยากที่จะยื่นสีหน้าให้ยิ้มแย้มแจ่มใสตลอดเวลา ส่วนหัวหน้าหมวดวิชาศึกษาศาสตร์คิดว่า การที่มีใบหน้าเคร่งเครียดไม่ยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่น่าจะเป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานวิชาการ

ในด้านการความสามารถของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ในข้อที่ว่า มีความสามารถในการขจัดความขัดแย้ง จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งขัดแย้งกับกลุ่มตัวอย่างประชากรอื่น ๆ ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีภารกิจมาก จึงกระจายอำนาจหน้าที่ให้ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายต่าง ๆ รับผิดชอบ หากผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการมีความสามารถในการขจัดความขัดแย้งแล้ว ก็จะช่วยลดภาระในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนไปอีกมาก แต่ผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการเห็นว่า ผู้ที่จะขจัดความขัดแย้งได้จะต้องมีอำนาจให้คุณให้โทษแก่ครูได้ เพราะการแก้ปัญหาความขัดแย้งบางลักษณะจำเป็นต้องใช้อำนาจ แต่อำนาจหน้าที่ที่ตนได้รับนั้นเป็นอำนาจในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับงานวิชาการไม่ใช่มีอำนาจในการให้คุณให้โทษครู ส่วนหัวหน้าหมวดวิชาศึกษาศาสตร์คิดว่า ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการมีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมการเรียนการสอนไม่ใช่มีหน้าที่ในการตัดสินใจแก้ปัญหากรณีเกิดความขัดแย้ง เพราะหน้าที่นั้นน่าจะเป็นงานของผู้บริหารโรงเรียนโดยตรง

ข้อที่น่าสังเกตเกี่ยวกับความสามารถของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการก็คือ มีความสามารถในการควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ผลการวิจัยพบว่าตัวอย่างประชากรทุกกลุ่มมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างจากหัวหน้าหมวดวิชาและครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น



สูงกว่าหัวหน้าหมวดวิชาและครู ซึ่งอาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนกระจายอำนาจหน้าที่ให้แก่มัคคุเทศน์ผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการไปดำเนินงานเกี่ยวกับวิชาการ โดยผู้บริหารโรงเรียนเองมีความต้องการให้มัคคุเทศน์ผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อให้ผลงานทางวิชาการมีประสิทธิภาพ แต่หัวหน้าหมวดวิชาและครูซึ่งส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี เหมือนกับมัคคุเทศน์ผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ค้างไม่พอใจที่มัคคุเทศน์ผู้บริหารโรงเรียนมากอยควบคุมดูแลการปฏิบัติงานทุกฝ่ายว่ากันว่า ไม่ไว้วางใจจึงมากอระจับผิด

ข้อที่น่าสนใจเกี่ยวกับความสามารถของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการอีกข้อหนึ่งก็คือ มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ในขณะที่ประสบกับบุคคลหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงพอใจได้ ผลการวิจัยพบว่ามีความคิดเห็นขัดแย้งกันระหว่างกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนกับครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชาเป็นผู้ที่ทำงานใกล้ชิดกว่า จึงต้องการให้ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ซึ่งเป็นผู้ที่ประสานงานด้วยเป็นคนที่มีความสามารถในการระงับอารมณ์ เพราะผู้ที่มีความสามารถในการระงับอารมณ์ได้น้อยจะเกิดโทสะอย่างรวดเร็ว ทำให้การตัดสินใจกระทำสิ่งใด ๆ ทั่วไปอย่างขาดสติ ไม่มีเหตุผล และก่อให้เกิดความแตกร้างอย่างรุนแรงจนไม่สามารถที่จะประสานรอยร้าวได้ ทำให้การบริหารงานวิชาการประสบกับปัญหา ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการก็มีเหตุผลเป็นของตนเองว่า งานวิชาการเป็นงานหนัก บางครั้งต้องสละเวลาส่วนตัวเพื่อเร่งรีบให้งานสำเร็จทันตามกำหนด ทำให้ร่างกายพักผ่อนอย่างไม่เพียงพออันเป็นเหตุให้ใจคอหงุดหงิดอารมณ์ฉุนเฉียว เมื่อประสบกับบุคคลหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงพอใจก็มักจะระงับอารมณ์ไว้มืออยู่จึงให้ความสำคัญในค่านี้น้อยไป

จากการสรุปความคิดเห็นในค่านี้นั้นความสามารถของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ เป็นหมวดทักษะพบว่า ทักษะในค่านิยมโนคติมีค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยรวม 3.51 ทักษะในค่านิยมมนุษยสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยรวม 3.44 และทักษะในค่านิยมเทคนิคมีค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยรวม 3.31 แสดงว่าตัวอย่างประชากรมีความเห็นพ้องต้องกันว่า ทักษะที่จำเป็นในการบริหารงานของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ควรมีทักษะในค่านิยมโนคติมากกว่าทักษะในค่านิยมมนุษยสัมพันธ์ และมีทักษะในค่านิยมเทคนิคน้อยกว่าทักษะด้านอื่น ๆ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของนพพงษ์ บุญจิตราภุสย์ (2525 ช : 18)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะทำการศึกษาดังทักษะ 3 ประการ คือ ทักษะในค่านิยมโนคติ ทักษะในค่านิยมมนุษยสัมพันธ์ และทักษะในค่านิยมเทคนิคของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการโดยละเอียด เพื่อหาความสำคัญว่า ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการควรมีทักษะด้านต่าง ๆ ในเรื่องอะไรบ้าง และทักษะด้านไหนที่มีความจำเป็นมากที่สุด

2. ควรจะได้ศึกษาหรือวิจัยเกี่ยวกับ การสร้างเกณฑ์ในการประเมินคุณสมบัติ คุณลักษณะ และความสามารถของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ เพื่อนำมาเป็นเครื่องมือในการคัดเลือกแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ

3. ควรศึกษาดัง คุณสมบัติ คุณลักษณะ และความสามารถของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายอื่น ๆ บ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงเกณฑ์การประเมินผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย